

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Emila Bdžocha a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí konanom dňa 6. novembra 2014 v trestnej veci obvineného **J. R. a spol.** pre pokračovací zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona a iné, o sťažnosti obvineného J. R. proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 20. októbra 2014, sp. zn. Tp 54/2014, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. **sťažnosť obvineného J. R. sa z a m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e:

Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, uznesením z 20. októbra 2014, sp. zn. Tp 54/2014 rozhodol tak, že, **v bode I.** podľa § 79 ods. 3 Tr. por. **žiadosť obvineného o prepustenie z väzby na slobodu zamietol, v bode II.** podľa § 80 ods. 1 písm. b/ Tr. por. **písomný sľub obvineného neprijal, v bode III.** podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. **návrh obvineného na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka neprijal a v bode IV.** podľa § 81 ods. 1 Tr. por. **návrh obvineného na zloženie a prijatie peňažnej záruky na nahradenie väzby neprijal.**

V odôvodnení tohto uznesenia sa uvádza, že obvinený bol uznesením sudcu pre prípravné konanie špecializovaného trestného súdu z 26. júna 2014, sp. zn. Tp 54/2014 vzatý do väzby, ktorá začala plynúť od 24. júna 2014 o 06.15 hod. a je vykonávaná v Ústave na výkon väzby v Banskej Bystrici. Konštatuje sa v ňom, že prokurátor 6. októbra 2014 predložil sudcovi pre prípravné konanie žiadosť obvineného o prepustenie z väzby na slobodu

spolu s jeho písomným sľubom, ponukou peňažnej záruky, ktorej nevyhovel a navrhol ju ako nedôvodnú zamietnuť, písomný sľub a peňažnú záruku neprijat'. Poukázané je aj na uznesenia vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, národnej jednotky finančnej polície, expozitúry Stred - Banská Bystrica, ČVS: PPZ-128/NKA-FP-ST-2014, z 3. marca 2014, ktorým **bolo začaté trestné stíhanie** a z 24. júna 2014, ktorým **bolo vznesené obvinenie i J. R.** Napokon sa v ňom konštatuje, že zaobstaraný dôkazový materiál preukazuje dôvodnosť trestného stíhania obvineného, ako aj naplnenie dôvodov útekovej a preventívnej väzby. **Na základe toho sudca pre prípravné konanie žiadosť obvineného o prepustenie z väzby na slobodu zamietol a ponúknutý písomný sľub a peňažnú záruku neprijal. Osobitným výrokom rozhodol aj o nenahradení väzby dohľad probačného a mediačného úradníka.**

Proti tomuto uzneseniu podal včas sťažnosť obvinený J. R., ktorú odôvodnil prostredníctvom obhajcu. Podľa jeho názoru sudca pre prípravné konanie materiálnu podmienku väzby odôvodnil iba všeobecným konštatovaním bez jediného konkrétneho dôkazu, z ktorého by vyplývalo podozrenie, že skutky, pre ktoré je stíhaný sa skutočne stali a že sa ich dopustil. Od vznesenia obvinenia pritom uplynula doba takmer 5 mesiacov. Práve naopak, za tú dobu získané dôkazy – výsluchy svedkov preukazujú, že v jeho konaní išlo o riadne podnikanie bez akéhokoľvek náznaku trestnej činnosti, a podozrenie daňových úradov je len ničím nepodložená domnienka. V dôsledku toho nie je preukázaná dôvodnosť trestného stíhania a preto nie sú dané ani dôvody útekovej a preventívnej väzby. Hoci je cudzím štátnym príslušníkom so striedavým pobytom v S. a M. (ide o členské štáty Európskej únie) nemôže to odôvodňovať úmysel vyhýbať sa trestnému stíhaniu útekom a skrývaním sa lebo mu hrozí vysoký trest. V jeho obchodných spoločnostiach je v súčasnosti vykonávaná daňová kontrola. Iba podozrenie zo spáchania pokračovacej trestnej činnosti s motívom získania majetkového prospechu nepostačuje na obmedzenie osobnej slobody preventívnou väzbou. Za nesprávne považuje nenahradenie väzby jeho písomným sľubom, ponúknutou peňažnou zárukou alebo dohľadom probačného a mediačného úradníka. Podľa jeho názoru nahradenie väzby týmito zákonnými inštitútmi boli splnené, ak by mal súd preukázané, že existujú materiálne podmienky väzby. **Z týchto dôvodov navrhol, aby najvyšší súd napadnuté uznesenie zrušil, prepustil ho z väzby na slobodu za súčasného prijatia písomného sľubu a nahradenia väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka a rozhodol o prijatí peňažnej záruky.**

Prokurátor sa k písomnej sťažnosti obvineného, ktorá mu bola zaslaná na vedomie ku dňu rozhodnutia najvyššieho súdu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 192 ods. 1 Tr. por. pri rozhodovaní o sťažnosti preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia a zistil, že sťažnosť obvineného J. R. nie je dôvodná.

Zo spisového materiálu – vyšetrovacieho spisu a súdneho spisu, ktorý mal nadriadený súd k dispozícii vyplýva, že sudca pre prípravné konanie žiadosť obvineného o prepustenie z väzby na slobodu zo 16. septembra 2014 správne podľa § 79 ods. 3 Tr. por. postúpil prokurátorovi. **Dňa 6. októbra 2014 prokurátor túto žiadosť predložil sudcovi pre prípravné konanie s tým, že tejto nevyhovelo a navrhol ju zamietnuť nakoľko aj v tomto štádiu trestného konania u obvineného dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. por. naďalej trvajú.** V tejto súvislosti poukázal na uznesenie sudcu pre prípravné konanie špecializovaného trestného súdu z 26. júna 2014, sp. zn. Tp 54/2014 a **uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. júla 2014, sp. zn. 1 Tost 24/2014. Od vydania týchto rozhodnutí nedošlo k žiadnej zmene konkrétnych skutočností, ktoré vo svojom súhrne u obvineného zakladajú dôvody útekovej a preventívnej väzby.** Nesúhlasí, aby súd podľa § 80 ods. 1 písm. b/ Tr. por. prijal písomný sľub obvineného, alebo uložil nad ním dohľad probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. alebo prijal ním ponúknutú peňažnú záruku podľa § 81 ods. 1 Tr. por., pretože **uvedené inštitúty v posudzovanej veci v súčasnom štádiu trestného stíhania nie sú spôsobilé na nahradenie väzby. Doposiaľ zabezpečené dôkazy** (výpovede obvinených, svedkov a listinné dôkazy) **a z nich vyplývajúce skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutky, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie boli spáchané, majú znaky trestného činu a existujú dôvody pre podozrenie, že tieto skutky mal spáchať obvinený a čo do rozsahu, doby a následku ide o mimoriadne závažnú pokračovaciu trestnú činnosť.** V tejto súvislosti poukázal prokurátor aj na už vykonané úkony a ďalšie, ktoré sú naplánované tak, aby nedochádzalo k prieťahom.

Uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Národná kriminálna agentúra, národná jednotka finančnej polície, expozitúra Stred - Banská Bystrica z 25. júna 2014, ČVS: PPZ-128/NKA-FP-ST-2014 (zväzok 8, č. 1. 3617 - 3647) bolo vznesené obvinenie

aj J. R. v bode 4/ pre pokračujúci zločin daňového podvodu spáchaný závažnejším spôsobom konania podľa § 277a ods. 1, ods. 2 písm. c/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. účinného do 1. októbra 2012 s poukazom na ustanovenie § 138 písm. i/ Tr. zák. v jednočinnom súbehu so zločinom skrátania dane a poistného spáchaného závažnejším spôsobom konania podľa § 276 ods. 1, ods. 2 písm. c/, ods. 4 Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 138 písm. i/ Tr. zák., **v bode 5/** pre zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. účinného do 1. októbra 2012 spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., **v bode 6/** pre pokračujúci zločin daňového podvodu podľa § 277a ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. účinného od 1. októbra 2012 spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. a **v bode 7/** pre zločin daňového podvodu podľa § 277a ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. účinného od 1. októbra 2012 v jednočinnom súbehu so zločinom skrátania dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák. spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. na tom skutkovom základe, ako je to uvedené v uznesení vyšetrovateľa.

Uznesením sudcu pre prípravné konanie špecializovaného trestného súdu z 26. júna 2014, sp. zn. Tp 54/2014 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. júla 2014, sp. zn. 1 Tost 24/2014 bol obvinený J. R. podľa § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. por. vzatý do väzby s jej začiatkom od 24. júna 2014. Súčasne podľa § 80 ods. 1 písm. b/ Tr. por. súd neprijal písomný sľub obvineného, podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. neuložil dohľad probačného a mediačného úradníka nad obvineným a podľa § 81 ods. 1 Tr. por. neprijal nahradenie väzby u obvineného peňažnou zárukou.

Účelom väzby je zabezpečiť osobu obvineného pre trestné konanie a výkon trestu (úteková väzba § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por.), chrániť spoločnosť pred jeho opakovaním či pokračovaním (preventívna väzba § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por.). Možnosť vzatia obvineného do väzby ustanovenie § 71 ods. 1 Tr. por. podmieňuje existenciou dôvodnej obavy vyplývajúcej z konania obvineného alebo z ďalších konkrétnych skutočností vo vzťahu k niektorej nežiaducej činnosti uvedenej v písm. a/, písm. b/, písm. c/ § 71 ods. 1 Tr. por. **Konkrétnymi skutočnosťami odôvodňujúcimi obavu z následku alebo viacerých následkov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Tr. por. sa rozumejú také skutočnosti, ktoré reálne odôvodňujú takúto obavu.** Súdy ich existenciu zisťujú z dôkaznej situácie a skutkových okolností konkrétnej trestnej veci. Súčasne musia posúdiť aj to, či vzatie do väzby je opatrením nevyhnutným na dosiahnutie účelu trestného konania a či tento účel ani pri vynaložení úsilia nemožno dosiahnuť inak. Pre aplikáciu tohto znaku

nie sú dané objektívne a nemenné kritériá, ale tieto kritériá treba vždy vyvodiť z povahy konkrétnej veci, vrátane osoby obvineného, jeho osobných pomerov a ďalších zákonných podmienok uvedených v tomto ustanovení. **Konkrétne skutočnosti, ako zákonná podmienka odôvodňujúca väzbu obvineného podľa tohto ustanovenia, musia byť preukázané nielen pri vzatí do väzby, ale musia pretrvávať počas celej väzby obvineného.**

Námietka obvineného, že výsluchy svedkov, ktoré predložil sudcovi pre prípravné konanie pri svojom výsluchu 20. októbra 2014 nepotvrdzujú dôvodnosť trestného stíhania nie je dôvodná. **Uvedení svedkovia sa vo svojich výpovediach vyjadrovali iba k prebaľovaniu kryštálového cukru. K nákupu a predaju tohto tovaru sa vyjadriť nevedeli, rovnako ani k obchodovaniu tohto tovaru medzi spoločnosťami obvineného na jednej strane a ďalšími spoločnosťami na strane druhej.** Obvinený si pritom odporuje. V žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu totiž uvádza, že **v spoločnostiach, v ktorých je konateľom – spoločníkom a v spoločnostiach, s ktorými obchodovali vykonávajú daňové úrady kontroly a preto nie je možné predpokladať, že by pokračoval v páchaní trestnej činnosti. Súčasne ale tvrdí, že ako podnikateľ má trvalý zdroj legálneho príjmu lebo má rozsiahle podnikateľské aktivity.**

V napadnutom uznesení je v dostatočnom rozsahu poukázané na skutkové a právne závery, ktoré odôvodňujú aj v súčasnosti nielen existenciu skutočností nasvedčujúcich tomu, že skutky, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie, boli spáchané, majú znaky trestného činu a sú dôvody na podozrenie, že tieto skutky spáchal obvinený, ale aj existenciu dôvodnej obavy z útekovej i preventívnej väzby. **Pri rozhodovaní o väzbe postačuje preukázať dôvodné podozrenie, že obvinený mal spáchať skutky, ktoré majú znaky niektorého trestného činu, nie je nevyhnutné, aby bolo podložené aj dôkazmi preukazujúcimi vinu obvineného.**

K uvedenému najvyšší súd dodáva, že takéto **dôvodné podozrenie a takáto dôvodná obava vyplýva z doposiaľ zadovážených dôkazov – účtovnej, daňovej a bankovej dokumentácie, z výsluchov obvinených a svedkov** (počet skutkov, pre ktoré bolo vznesené obvinenie dovoľuje predpokladať, že pôjde o rozsiahlu trestnú činnosť páchanú viacerými páchatelmi po dlhšiu dobu vo viacerých štátoch sofistikovaným spôsobom a preto jej vyšetrenie je iba na začiatku). **Z nich je zrejmé, že spoločnosti G. a L. nevykonávali**

žiadnu podnikateľskú činnosť v období, kedy mali byť stíhané skutky spáchané, s daňovými úradmi nespolupracovali a preprava tovaru – kryštálového cukru nebola preukázaná. Obvinený sa pred zadržaním zdržiaval na území minimálne dvoch štátov a za trestné činy, pre ktoré je stíhaný je možné páchatel'ovi uložiť trest odňatia slobody na 7 rokov až 12 rokov. Trestnej činnosti sa mal dopúšťať po dlhšiu dobu formou pokračovania vo viacerých spoločnostiach, z ktorých niektoré naďalej vykonávajú obchodnú činnosť. Na tieto skutočnosti je poukázané už v napadnutom uznesení, ale tiež v uznesení sudcu pre prípravné konanie z 26. júna 2014, sp. zn. Tp 54/2014 a uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. júla 2014, sp. zn. 1 Tost 24/2014 a v nich uvedené skutkové zistenia a právne úvahy sú aj naďalej platné. Pre úplnosť treba uviesť aj to, že dôvody začatia trestného stíhania obvineného sú podrobne uvedené i v uznesení vyšetrovateľa v tejto veci z 24. júna 2014 a tam uvedené dôkazy sa nachádzajú v ôsmich zväzkoch vyšetrovacieho spisu.

Sudca pre prípravné konanie zamietol osobitnými výrokmi nahradenie väzby procesnými prostriedkami, a to písomným sľubom, peňažnou zárukou a dohľadom probačného a mediačného úradníka. **Takýto postup je v súlade s ustálenou judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky a rozhodovacou praxou všeobecných súdov.** Ani najvyšší súd nepovažuje ponúknuté procesné prostriedky obvineným za dostatočné na náhradu väzby a to pre charakter, rozsah a následok závažnej daňovej trestnej činnosti, ktorej sa mal dopustiť s ďalšími spoluobvinenými. Zohľadnil pritom aj osobu obvineného a jeho príbuzenské väzby v cudzine, na čo je v potrebnom rozsahu poukázané v napadnutom uznesení.

Najvyšší súd v konaní, ktoré predchádzalo vydaniu preskúmaného väzobného rozhodnutia nezistil ani porušenie príslušných ustanovení Trestného poriadku. Zákonné sú aj všetky výroky napadnutého uznesenia, ktoré sú aj náležite vysvetlené v jeho odôvodňujúcej časti.

Obvinený v podanej sťažnosti navrhol, aby nadriadený súd pri rozhodovaní o jeho sťažnosti rozhodol o jeho prepustení na slobodu za súčasného prijatia ním ponúknutých procesných prostriedkov na nahradenie väzby. Najvyšší súd nepovažoval za potrebné osobitným výrokom rozhodovať aj o týchto návrhoch obvineného, keďže o nich,

aj keď neprávoplatne rozhodol už sudca pre prípravné konanie. Prioritnou úlohou nadriadeného súdu je rozhodnúť o sťažnosti obvineného.

Z uvedených dôvodov najvyšší súd podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť obvineného J. R. zamietol ako nedôvodnú.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 6. novembra 2014

JUDr. Martin P i o v a r t s y, v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Viliam Dohňanský

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Zuzana Vojtelová